

Erhvervsminister Brian Mikkelsen

Slotsholmsgade 10 - 12

1216 København K

Den 18. april 2018

Kommentarer til Forenklingsudvalgets anbefalinger

1. Indledning

Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme fremlagde den 6. april sine anbefalinger til et mere enkelt og overskueligt erhvervsfremmesystem.

Rapporten fra Forenklingsudvalget indeholder mange gode anbefalinger, som bør indgå i en reform af erhvervsfremmeindsatsen. Herunder en forenkling af strukturfondsindsatsen, øget brug af digitale værktøjer og en reduktion af antallet af klynger.

Men udvalgets hovedforslag om at samle 1-1 vejledningen af virksomheder og iværksættere i fem erhvervshuse er ikke gennemtænkt. Det vil føre til et mindre velfungerende og mindre effektivt erhvervsfremmesystem. Og for en række virksomheder vil det betyde flere og ikke færre indgange.

I stedet bør ambitionerne om øget kvalitet, kritisk masse og større ensartethed i erhvervs-serviceindsatsen sikres ved en bedre balance mellem det centrale og decentrale niveau i form af et todelt ejerskab mellem stat og kommuner. Og ved at udvikle en række kvalitetsstandarder, som alle udbydere af erhvervs-service skal leve op til.

2. Forenklingsudvalgets blinde vinkel

Den store svaghed i Forenklingsudvalgets arbejde er, at det kun forholder sig til *dele* af erhvervsfremmeindsatsen. Virksomhederne efterspørger en række ydelser og aktiviteter, som slet ikke er behandlet i udvalgets rapport.

Det største problem er, at 1-1 vejledning af iværksættere og virksomheder er behandlet som en isoleret størrelse – uden en forståelse for, hvordan denne ydelse hænger sammen med andre aktiviteter i specielt den lokale erhvervsfremmeindsats.

Samtidig forholder udvalgets rapport sig ikke til, hvad nærhed og lokalkendskab betyder for kvalitet og tilgængelighed af erhvervs-service.

Det er således meget vigtigt at understrege, at iværksættere og virksomheder efterspørger mange andre ydelser i den lokale erhvervsfremme end blot 1-1 vejledning. Det gælder fx;

- Netværk med andre virksomheder og iværksættere.
- Arrangementer på uddannelsesinstitutioner, hvor de kan komme tættere på studerende.
- Hjælp til at facilitere forretnings samarbejde i et lokalområde (et af mange eksempler er matchning af virksomheder, der kan genanvende hinandens restprodukter).
- Indsatser for at tiltrække bestemte typer af arbejdskraft og uddannelser.
- Samarbejder om byudvikling, tilgængelighed og lokal infrastruktur.
- Temamøder og arrangementer i lokalområdet.
- Hjælp til at finde lokaler og grunde samt til at håndtere dialogen med kommunen om tilladelser, miljøgodkendelser, mv.
- ... og meget mere.

Mange af de nævnte aktiviteter er mindst lige så vigtige for virksomhederne som 1-1 vejledning. Fx viser en ny analyse for Morsø Kommune og Morsø Erhvervsråd, at flere af de ovenstående ydelser er efterspurgt af flere virksomheder end 1-1 vejledning¹.

Hvis disse ydelser fortsat skal udbydes, vil konsekvenserne af at samle 1-1 vejledningen i fem erhvervshuse bl.a. være følgende;

- Mange virksomheder vil få flere og ikke færre indgange til erhvervsfremme. Systemet vil således blive mere uoverskueligt for den iværksætter, der fx både efterspørger 1-1 vejledning og netværk.
- Udbyderne af lokal erhvervsfremme vil få en svagere virksomhedskontakt – og vil dermed også have vanskeligere ved at udbyde ovenstående aktiviteter på et højt niveau (fordi det kræver et stort kendskab til virksomheder og deres behov).
- De lokale erhvervsråd, som nyder stor virksomhedsopbakning i store dele af landet, vil opleve en langsom død, fordi kerneydelsen bortfalder, og virksomhedskontakten bliver mindre. Dermed vil også en del af finansieringen bortfalde, idet virksomhederne medfinansierer erhvervsfremmeindsatsen via medlemskontingenter.

Hertil kommer, at forslaget om at samle 1-1 vejledningen i fem erhvervshuse rummer en række andre svagheder;

¹ Se "Faktabaseret videngrundlag for erhvervsfremmeindsatsen på Mors" (2017).

- Nærhed og lokalkendskab betyder meget for specielt iværksættere og mindre virksomheder. Der er stor risiko for, at færre vil gøre brug af erhvervsfremme, hvis afstanden til operatøren øges væsentligt.
- En væsentlig del af den lokale erhvervsfremmes DNA er, at den trækker på lokale ressourcer. Mange lokale operatører har let ved at engagere fx erfarne erhvervsledere som mentorer, fordi de gerne bidrager til udviklingen af det lokalområde, hvor de selv driver eller har drevet virksomhed. Samling af 1-1 vejledning i fem erhvervshuse betyder, at det bliver sværere at inddrage disse ressourcer, der bygger på et lokalt engagement.
- For specielt iværksættere handler efterspørgslen efter erhvervsservice i mange tilfælde også om, hvor der er lokaler, om valg af lokale finansieringsmuligheder, om opbygning af netværk med andre virksomheder i området, osv. Denne sparring vil være vanskelig at udbyde fra fem centralt placerede erhvervshuse.

3. Hvad er løsningen?

Det er uheldigt, at en stor reform af erhvervsfremmesystemet skal gennemføres på et ufuldstændigt grundlag, hvor man i udvalgsarbejdet og i den bagvedliggende analyse² kun har forholdt sig til dele af den erhvervsfremme, virksomhederne efterspørger.

Der er dog ingen tvivl om, at der er behov for både at løfte kvaliteten af erhvervsfremmeindsatsen og at arbejde for mere ensartede tilbud på tværs af landet.

Fremtidens erhvervsfremme i Danmark skal fremstå i en ny og langtidsholdbar udgave, som kommer til at virke, både politisk og operationelt.

Det er afgørende, at der findes en løsning med en mindre grad af centralisering og en større grad af selvbestemmelse, hvor der reelt er to niveauer, som begge har det nødvendige ejerskab. Et statsligt og et kommunalt.

Løsningen er ikke fem store erhvervshuse. Reelt vil dette indebære en fortsættelse af de nuværende Væksthuse, der blot overtager den lokale erhvervsservice.

Efter vores opfattelse er den rigtige løsning i stedet, at stat og kommuner i fællesskab opstiller en række ensartede kvalitetsstandarder for erhvervsservice, som alle operatører inden for lokal erhvervsservice skal efterleve. Det vil så være op til den enkelte kommunalbestyrelse at sikre opgaveløsningen – blot den lever op til de fælles standarder.

Kvalitetsstandarder er udbredt indenfor bl.a. sundhedsområdet med gode erfaringer.

For nogle kommuner vil dette givetvis indebære, at de viderefører den samarbejdsmodel med et væksthuse, som flere, især i Hovedstadsområdet, allerede har i dag. Andre kommuner vil

² Se Mc Kinsey m.fl. (2016); "Eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen"

formentlig vælge at slå sig sammen om en tværkommunal operatør som det fx kendes i Herning og Ikast-Brande. Endelig vil en række kommuner prioritere at have egen operatør.

Dermed bliver resultatet færre end 98 erhvervshuse, men betydeligt flere end de foreslåede fem huse.

De fælles kvalitetsstandarder skal defineres og kunne omfatte følgende områder:

- Alle ansatte, som beskæftiger sig med 1-1 vejledning skal være certificerede og gennemgå et certificeringsforløb. Medarbejderne skal alle have erhvervsbaggrund og repræsentere erfaringer inden for virksomhedsledelse, iværksætteri, mv.
- Vejledningen skal foregå i moderne lokaler og fysiske lokaliteter, som lever op til erhvervslivets ønsker til diskretion, mødefaciliteter m.v.
- Der skal udbydes nogle faste ydelser og aktiviteter, som skaber større ensartethed i udbuddet på tværs af landet.
- Der skal sikres samarbejde og koordination med beskæftigelsessystemet og uddannelsesinstitutionerne.
- Alle operatører skal internt såvel som eksternt være en del af den digitale fremtid og aktivt formidle de digitale ydelser, der udvikles som led i en reform af erhvervsfremmesystemet. Herudover skal de indgå i et samlet, nationalt CRM-system, hvor viden og data registreres og deles.
- Alle operatører deltager i evalueringer og effektmålinger. Der kan opstilles fælles mål for tilfredshed, effekter og kendskab.

4. Realiserbarhed

Afslutningsvist skal det understreges, at Forenklingsudvalgets forslag om at samle 1-1 erhvervsservice i fem Erhvervshuse kun kan realiseres, hvis kommunerne vælger at flytte penge fra den lokale erhvervsfremmeindsats til Erhvervshusene.

Det er urealistisk, at dette vil ske i større omfang, idet mange kommuner vil foretrække at udvikle indsatsen hos den lokale operatør, der skal varetage de øvrige lokale erhvervsfremmeopgaver.

De fleste kommuner vil ikke ønske at dele finansieringen op og yde medfinansiering til flere operatører. Samtidig vil en samling af 1-1 vejledningen i Erhvervshusene betyde, at kommunerne skal bruge flere ressourcer på at skabe kontakt til virksomhederne som led i udbuddet af de mange andre vigtige lokale erhvervsfremmeopgaver.

Endelig kan det ikke afvises, at den høje centraliseringsgrad risikerer at resultere i dannelsen parallelsystemer.

Vi står naturligvis til rådighed, hvis der ønskes yderligere oplysninger eller dialog om denne løsning.

Med venlig hilsen

Hans Ejner Bertelsen
Borgmester Morsø Kommune

Jesper Overgaard
Formand Morsø Erhvervsråd

Leon Sebbelin
Borgmester Rebild Kommune

Marianne Westergaard
Formand for Erhvervsudviklingsrådet i Rebild

Karsten Nielsen
Borgmester Læsø Kommune

Erik Buhl
Borgmester Varde Kommune

Mogens Gade
Borgmester Jammerbugt Kommune

Carsten Rasmussen
Borgmester Næstved Kommune

Niels Viggo Lynghøj
Borgmester Struer Kommune

Uffe Jensen
Borgmester Odder Kommune

Arne Boelt
Borgmester Hjørring Kommune

Søren Steen Andersen
Borgmester Assens Kommune

Per Bach Laursen
Borgmester Vesthimmerlands Kommune

Thomas Adelskov
Borgmester Odsherred Kommune

Thomas Kastrup-Larsen
Borgmester Ålborg Kommune

Tonni Hansen
Borgmester Langeland Kommune

Birgit S. Hansen
Borgmester Frederikshavn Kommune

Holger Schou Rasmussen
Borgmester Lolland Kommune

Mogens Jespersen
Borgmester Mariagerfjord Kommune

Hans Østergaard
Borgmester Ringkøbing-Skjern Kommune

Ulla Vestergaard
Borgmester Thisted Kommune

Sofie Valbjørn
Borgmester Fanø Kommune

Peder Christian Kirkegaard
Borgmester Skive Kommune

Erik Lauritzen
Borgmester Sønderborg Kommune

Mikael Klitgaard
Borgmester Brønderslev Kommune

John Brædder
Borgmester Guldborgsund Kommune

Mikael Smed
Borgmester Vordingborg Kommune

Bo Hansen
Borgmester Svendborg Kommune

Steffen Damsgaard
Formand Landdistrikternes Fællesråd